

Perusopetuksen opetusresurssi lukuvuodelle 2025-2026 ja perusopetuksen ja esiopetuksen tuen uudistuksen resurssiesitys

Sivistyslautakunta 18.03.2025 § 31
207/12.00.01.04/2025

Päätösehdotus Sivistyslautakunta hyväksyy perusopetuksen opetusresurssin liitteen mukaisesti, sekä varhaiskasvatuksen esiopetuksen lisäresurssin liitteen mukaisesti.

Päätös Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus **Perusopetuksen opetusresurssi**

Perusopetusasetus 852/1998 § 3 määrittää opetuksen vuosittaiset ja viikoittaiset tuntimäärät. Vaikka itse opetukseen varattava tuntimäärä on koulutuksen järjestäjän harkinnassa, määrittelee valtioneuvoston tuntijakopäätös ja perusopetusasetuksen 3 § opetuksen vuosittaisen ja viikoittaisen määrän. On myös huomattava, että opetusresursseja on varattava jakotunteihin ja erityisopetuksen järjestämiseen.

Opetustunteja tulee kuitenkin olla niin paljon, että opetussuunnitelman mukainen opetus voidaan hyvin järjestää. Tukiopetukseen ja erityistehtäviin varattu tuntimäärä on pääsääntöisesti myös koulutuksen järjestäjän päätettävissä. Osa edellä mainituista tehtävistä on sidottu virkaehtosopimukseen, jolloin kun tehtävä määrätään opettajalle, siitä saatava korvaus määräytyy OVTES:n mukaisesti. Tukiopetukseen tulee myös varata riittävästi resursseja, koska oppilaalla on oikeus saada tukiopetusta silloin kun siihen on tarve.

Laukaan kunnan sivistyslautakunta tekee vuosittain koulujen esitysten perustella päätöksen opetustuntien jakamisesta peruskouluille. Jokaisella koululla tulee olla riittävä tuntiresurssi opetuksen järjestämiseen, joten sivistyslautakunnan päätettävissä ovat lähinnä ne tunnit, joiden avulla voidaan opetusryhmät jakaa pienempiin ryhmiin joko kokonaan tai tietyissä aineissa. Koska olosuhteet (ryhmäkoot, opetustilat, erityistukea tarvitsevien oppilaiden määrä jne.) vaihtelevat kouluittain, myös opetusjärjestelyt on tehtävä koulukohtaisesti. Tämän vuoksi samankokoisten koulujen opetusresurssit saattavat vaihdella. Toisaalta kouluilla tulee olla tietty vara järjestellä opetustunteja siten, että opetussuunnitelman toteuttaminen ja opetukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa parhaalla mahdollisella tavalla.

Perusopetuslakia on muutettu niin, että syyslukukaudella 2025 perusopetuksen tuntijako muuttuu. Sivistyslautakunta on tehnyt tähän liittyvän tuntijakopäätöksen 11.6.2024, 60 §. Opetusresurssiesitys huomioi tämän muutoksen.

Lukuvuonna 2025-2026 alakoulujen oppilasmäärä vähenee viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna yhteensä 45:lla.

Alakoulujen opetus on suunniteltu siten, että yli 25 oppilaan opetusryhmiä ei synny. Opetusryhmien keskimääräinen koko alakouluilla on 18,2 oppilasta. Suurin luokkien keskimääräinen ryhmäkoko on Leppäveden koululla 22,7 oppilasta. Kokonaisuutena esitys on, että alakouluissa on 211 viikkotuntia vähemmän opetusta kuin edellisellä vuonna. Suurimmat vähennykset syntyvät opetusryhmien vähetessä Kirkonkylän ja Leppäveden kouluilla, sekä kaikkien koulujen jakoryhmien vähentämisestä.

Yläkoulujen oppilasmäärä nousee arvion mukaan 15 oppilaalla viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yläkoulujen opetuksen järjestämiseksi

opetustunteja on lisättävä 19 tuntia, koska Vihtavuoren koululla joudutaan lisäämään opetusryhmiä yhdellä. Yläkoulujen keskimääräinen opetusryhmän koko on 19,6.

Perusopetuksen yleisopetuksen tuntimäärän vähennys on näin ollen -192 vuosiviikkotuntia. Kun huomioidaan että erityisen tuen oppilaiden opetus pyritään toteuttamaan mahdollisimman pitkään lähikoulussa, ei opetusta voi järjestää tämän vähäisemmällä tuntimäärällä.

Erityisopetuksen tuntimäärään tulee syksystä 2025 alkaen vaikuttamaan merkittävä tavalla perusopetuslain uudistus, jossa siirrytään kolmiportaisesta tuesta ryhmäkohtaiseen ja oppilaskohtaiseen tuen jaotteluun. Jokaiselle koululle lasketaan ryhmäkohtaista tukea varten tuntimäärä, joka tulee käyttää oppilaiden ryhmässä annettavaan tukeen. lisäksi yhdessä yleisopetuksen ryhmässä voi olla korkeintaan 5 oppilasta, jotka saavat yli 50% opetuksestaan yksilökohtaista tukea. Oppilaiden ryhmäjako yleisopetuksessa, sekä yksilöllisten tukitoimien piirissä olevien oppilaiden integrointi yleisopetuksen ryhmiin tulee suunnitella tämän mukaisesti. Tämän takia joudutaan tekemään ryhmäjakoja tai järjestämään samanaikaisopetusta erityisopettajan tai muun opettajan toimesta. Myös oppilaille järjestettävä tukiopeus tulee huomioida osana tätä kokonaisuutta.

Laukaassa erityisopetus on suunniteltu jatkumaan suurilta osin nykyisen kaltaisena, jossa järjestetään sekä pienryhmä- ja luokkamuotoista erityisopetusta, että samanaikaisopetuksena, jakoryhmissä tai osa-aikaisena erityisopetuksena.

Varsinaisessa erityisopetuksessa vaativimman erityisen tuen tarve on lisääntynyt niin, että kirkonkylän koululle tulee perustaa uusi ryhmä ainakin kahdeksi vuodeksi yksilöllisen pienryhmäopetuksen tarpeessa olevien oppilaiden lisääntymisen vuoksi. Muuten YPR- opetusta järjestetään edellisen vuoden tapaan Kirkonkylän, Leppäveden ja Vihtavuoren kouluilla.

Kirkonkylän alueella jatketaan vaativan erityisen tuen pienryhmien toimintaa ylä- ja alakoulujen yhteydessä. Joustavan perusopetuksen ryhmät jatkavat kaikilla yläkouluilla. Vuoden 2022 aikana perustetun, kuntaan sijoitetuille laajaa erityistä tukea tarvitseville oppilaille suunnatun Sisukas -pienryhmän toiminta jatkuu Sydän-Laukaan koululla, ja siihen varataan tarvittava opetusresurssi. Erityisopetuksen pienryhmiä toimii eri kouluilla. Pienryhmäopetusta järjestetään oppilaalle silloin, kun se hänen opiskelunsa ja koulunkäyntinsä järjestämisen takia on tarpeen ja se on oppilaan etu.

Perusopetuslain muutoksen myötä kunnalla on velvollisuus järjestää uutta ryhmässä annettavaa tukea kertoimella 0,122/oppilas. Laukaan ensi syksyn arvioidun oppilasmäärän perusteella tämän resurssin laajuus on 340 tuntia. Määräys on velvoittava. Tuntimäärän käyttö on suunniteltu koulukohtaisesti niin, että ryhmäkohtainen tuki käytetään yleiseen tukiopeukseen, samanaikaisopetukseen tai ryhmän jakamiseen erityisopettajan tai muun opettajan opettamana tai opetuskielen tukiopeukseen.

Kokonaisuudessaan perusopetuksen opetusresurssiesitys on 5662 vuosiviikkotuntia, mikä on 244 tuntia enemmän kuin lukuvuonna 2024-2025 annettu opetuksen määrä. Valtuuston asettamaa tavoitetta 1,92 vuosiviikkotuntia/oppilas ei syyslukukauden aikana voida saavuttaa. Tällä resurssilla päästään lukuun 2,05 vuosiviikkotuntia/oppilas. Merkittävin vaikuttava tekijä ylityksessä on talousarviovalmistelun jälkeen totuutunut perusopetuslain muutos, jonka taloudellisia vaikutuksia ei ole ollut mahdollista arvioida talousarvioprosessin aikana.

Arvio koko tuntijakopäätöksen aiheuttamasta kustannuspoikkeamasta v. 2025 talousarvion henkilöstökuluihin nähden on n. 274.000 euroa. Talousarviovuoden ollessa alkupuolella, on syytä seurata perusopetuspalveluiden ja sivistyspalveluiden talouden kokonaistoteumaa. Erillisiin säästötoimenpiteisiin ei ole tiukan talousarvion takia mahdollisuuksia, mutta toukokuuhun mennessä nähdään sivistyspalveluiden talousarvion toteuman ennuste, ja onko ylitysriskiä mahdollista kattaa perusopetuksen tai sivistyspalveluiden sisältä. Lisäksi valtionosuuslaskelmat on tarkistettu vuoden 2024 lopussa, ja sivistyspalveluille tulleiden lisävastuiden, kuten tuen uudistuksen takia kuntien valtionosuuksissa on tullut muutoksia talousarvioon nähden ja kunnan näin saama lisärahoitus tulee huomioida sivistyspalveluiden lisätalousarviossa lukujen tarkentuessa.

Tuen uudistaminen esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksen resurssiesitys

Myös esiopetuksessa olevien lasten tuki uudistuu 1.8.2025 alkaen. Jatkossa esiopetuksessa ei enää käytetä aiempia tuen tasoja: yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa kuitenkin käytetään edelleen edellä mainittua järjestelmää ja tuen tasoja.

Tuen uudistuksen myötä painotus siirtyy enemmän lapsen esiopetusryhmässä annettavaan, ryhmäkohtaiseen tukeen. Ryhmäkohtainen tuki on aina ensisijainen annettavan tuen muoto. Tämä tarkoittaa käytännössä opetuksen mukauttamista lapsen tarpeisiin erilaisin opetusjärjestelyin, kuten samanaikaisopettajuuden avulla. Muita keinoja voivat olla esimerkiksi opetuksen eriyttäminen tai oppimisympäristön esteettömyyden vahvistaminen.

Samanaikaisopettajuus tarkoittaa kahden opettajan, kuten esiopettajan ja erityisopettajan yhdessä antamaa opetusta. Uudistus lisää velvoitetta suunnitella ja toteuttaa opetusta ryhmän tarpeiden mukaan. Mikäli ryhmässä toteutettava tuki ei riitä, tuen tarpeessa olevat lapset voivat saada myös lapsikohtaista yksilöllistä tukea, kuten säännöllistä erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokanopettajan antamaa opetusta erityisluokassa.

Laukaassa on tulevana lukuvuonna 2025-2026 yhteensä 17 esiopetusryhmää, joista 14 ryhmää on päiväkotien yhteydessä annettavaa esiopetusta. Tähän mennessä esiopetukseen ilmoittautuneita lapsia tulevalle lukuvuodelle on yhteensä 238 lasta, joista varhaiskasvatuksen esiopetusryhmiin ilmoittautuneita on yhteensä 204 lasta. Jotta laissa säädetyt velvoitteet ryhmä- ja lapsikohtaista tukea voidaan toteuttaa, on esiopetuksessa annettavan tuen resurssia tarkasteltava uudelleen.

Varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä 5 htv varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssia, joka toteutuu kuntatasoisesti konsultoivana työnä. Varhaiskasvatuksessa olevia lapsia on yhteensä 1125 lasta. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien nykyinen määrä ei riitä kattamaan lakimuutoksen edellyttämää velvoitetta ryhmä- ja lapsikohtaiseen tukeen. Lain uudistuksen myötä varhaiskasvatuksen esiopetukseen esitetään vakituisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäämistä 1 htv:llä. Tämän lisäksi esitetään lisättäväksi määräaikainen 1 htv:n työpanos, jonka riittävyyttä seurataan lukuvuoden 2025-2026 ajan. Mikäli resursointi todetaan edelleen riittämättömäksi, valmistellaan talousarvioon 2026 esitys kyseisen työpanoksen lisäyksestä pidemmällä tähtäimellä vakituisesti.

Vuoden 2025 talousarvio ei sisällä edellä mainittuja muutoksia, koska lain valmistelu on ollut kesken talousarviota valmistellessa. Näin ollen edellä mainitut muutokset edellyttävät henkilöstösuunnitelman muutosta varhaiskasvatuksen talousarvioon

2025. Arvioidut palkkakustannukset/vuosi ovat sivukuluineen noin 50.700€/v, kahdelta opettajalta näin ollen 101.400€/v. Tämäkin muutos tulee huomioida osana kevään talousarviomuutoksia. Koulujen yhteydessä tapahtuvan esiopetuksen tuen kustannukset on huomioitu osana koulujen opetusresurssia.

Lisätalousarvio valmistellaan koko sivistyspalveluiden osalta kootusti huhtikuun lautakunnan kokoukseen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

sivistysjohtaja Jussi Silpola, 0400-250743, varhaiskasvatusjohtaja Maria Kankkio
040-5042139